

vazza és «rumore per allegrezza» en algun text des del S. xv; Oudin en el xvii dona *gavazza* per «gozzo» com antiquat; i els Villani (S. xiv) usen *gavazzi* i *gavazza* per 'cridròria, brogit'; el verb *gavazzare* figura en autors des de c. 1300 fins c. 1600 en el sentit de 'fer gresca' (*tutta notte gavazzare*, Fra Giordano, Redi) (Prati, s. v.).

Tanmateix és sobretot en els dialectes, més que no pas en la «lingua», on n'hi ha més testimonis: *caacçu*, *coacçu* a la zona adriàtica, cap a les Marques (Servigliano, *ARom.* XIII, 250), per «gozzo (di piccioni, galline)» (parlar que deixa caure totes les -v- intervocàliques, i de vegades labialitza la *a'*, sobretot seguint *v*: *carnonale* per *carnavale*); i efectivament així segueix fins al Sud de la Península: Abruzzi *cavacce* «gozzo»; ventriglio degli uccelli», Molfetta *chevazze*, Tàranto *cavazzo* id. Crec, però, que no hem de fer gaire cas d'aquesta *k*-, que pot ser simple ultracorrecció dels duplicats com *gridare/cridare*; *gamba* i *gambettare/camba*; *gabbia* CAVEA; *gatto* i *gattigliare/cattus*, *gavina/cavina* 'gruta', *gavone/cavone*, *gavonchio/cavonchio* i tants altres; car la *g*- reapareix en el calabrès *gavattso* m. «gozzo» (Rohlf, *ARom.* IX, 164): cal deixar córrer la idea que el tipus *gavazzo* vingui de CAVUS, que han tingut alguns italians (veg. Prati), però que està descartada per la *g*- quasi unànime de les formes romàniques, i que tampoc no correspon al significat, si no és en la mesura en què podia ajudar, per etimologia popular, a aqueixa ultracorrecció suditaliana.

Hi ha formes amb terminació divergent en la vocal. En primer lloc ha existit una forma italiana *gavoccio*, de la qual es va derivar *gavdcciolo* per a certes menes de tumor: usada des del temps de Boccaccio, que li dona el sentit de «bubbone»; això ens recorda la terminació del fr. *jabot* 'pap', que també apareix com a *gavot*, amb el mateix sentit, en certs parlars d'Oc; però fóra imprudent donar en ferm aquesta connexió, car és molt fàcil que *gavoccio* resulti d'un encreuament dels dos tipus rivals *gavazzo* i *gozzo*, el mot italià normal, des del S. XIII, i que ha tingut una variant *goccio* 'stomac degli uccelli' [S. xvii], al costat de la qual hi ha encara Lucca *gògio*, venec. *gòsso*, lomb. *gòs* etc. Pel que fa al fr. *jabot* i oc. *gavot*, pot ser que també resultin de canvis de sufix secundaris; però essent *jabot* forma generalitzada, per a objecte molt anomenat, i des del temps de Rabelais, en una llengua com el francès, la tendència és a creure que hi hagi un poc més de consistència en això.

Ara bé, s'està d'acord que *jabot* i *gavot* no foren de primer sinó variants dialectals del mateix mot, que amb el significat de 'goll' fou aplicat com a malnom ètnic de la gent dels Alps, per la freqüència del goll entre ells: «en Provence on appelle *gavots* les habitants de Barcelonette et tous les autres habitants des montagnes», nota n.º 3 de Mistral al cant VIII de *Calendau*; i així ho usa ell mateix en *Mireio*: «li quaranto *gavot* que toubavon li blad, / adounc quitèron li voulame», *Mireio* IX, 27.3; «lou *gavot* n'a de groussié que la raubo», *c'est un faux gavot*, dita popular per a «rusé et subtil» esmentada per Nostre-Dame; i segons

el TdF *gavotus* amb aquest sentit ja es documenta en baix llatí el 1268.

Sense ser essencial és lícit sospitar que, com a epítet d'animals, a *faisan gavot* «coq de bruyère», *passeroun gravot*, *chi gavot* i substantivat *gavot* per 'porcell', la idea bàsica i originària fos la de porc etc. engreixat, animal de grossa papada (encara que després es vagi interpretar com a aplicació de l'adjectiu ètnic). És sabut que la cortesana dansa *gavotte* [mj. S. xvii], que donà glòria a Lully, Bach i Couperin, prengué motiu de certes tonades de la regió alpina. És visible, per la -b- intervocàlica francesa, que *jabot* no pot ser un mot nascut en llengua d'oil, i s'admet que pogué ser manllevat de l'occità de l'Alvèrnia, on *ga-* es torna normalment *ja-*.

Resta, però, encara, per poder relligar tot això amb *gavaig* i els altres noms del pap, no sols la dificultat de la vocal sinó també la de la -b- de *jabot*. Se m'acut que, havent començat d'hora, a aplicar-se conjuntament al goll i a la gent que en tenia, el tipus comú GAVACTI entraria en contacte amb el nom regular i històric d'aquests muntanyencs, SAPAUDI, SAPAUDOS, els habitants de la SAPAUDIA > *Savoia*, i que en resultaria un *GAPAUTI 'la gent del *jabot*, del goll': en qualitat de «sobriquet» ètnic, això pogué començar per ser una denominació una mica burlesca, escarnidora, i els jocs de paraules, les combinacions verbals, són a l'ordre del dia en les converses en què solen sorgir aquestes coses.

Cap al Nord d'aqueixa zona GA- ja dona *ja-* (no, però, *ge-*), i encara la -p- intervocàlica resta a l'etapa -b- sense arribar a -v- com en francès, però d'altra banda ja AU es tanca en o: és a dir, tant *jabot* com *gavot* serien formes de transició entre una llengua i l'altra, en què les característiques de totes dues es combinarien diversament, sense comptar que en part es mantindria la -v- etimològica de GAVACTIO-. Potser hi hauria encara una romanalla del diftong en el verb usual en el Var *gavòudà* «patrouiller, patiner» (TdF): per al matís d'aquest verb recordem-nos que *patois* i el cast. *patochada* vénen de *patte*, *pata*, i tant *patouiller/patrouiller* com *patiner* també; però AU pretònic ja arriba a *ou* a Provença.

La coneguda etimologia de *gavot* 'jabot, goître' va conduir-nos a la del malnom ètnic *gavatx* 'francès'. Aquí bastarà copiar el que vaig escriure en el DCEC: «*Gabacho* se ha aplicado en España, como término peyorativo, a los franceses de todas partes, a los cuales, como tantas veces ocurre con los extranjeros vecinos, se atribuyen a menudo muchos defectos; igual ocurre con el cat. *gavatx*. El vocablo es vivo y muy arraigado en los varios dialectos de Gascuña y Languedoc, y Rabelais ya emplea *gavasche* en el sentido secundario de 'hombre cobarde' (Schmitt, *BhZRPb.* LIV, 188); en el Gers es 'persona extranjera', en la zona bordelesa 'el que habla mal una lengua', y especialmente se aplica a una isla lingüística de lengua de oil enclavada en territorio occitano, cerca de La Réole; Mâzuc (Erau) dice que se aplica a los montañeses del Tarn, el Aveyron y el Lozère; Vayssier (Aveyron) dice que sólo a